

1/2024
(154) ROK XXIV
ISSN 1508-5082

PODKARPACKI RZEGLAD SAMORZĄDOWY

Świetny rok Lotniska
„Rzeszów - Jasionka”

str. 16 - 17

RZE

1 000 000 PASAŻER

PORTU LOTNICZEGO RZESZÓW-JASIONKA W 2023 r.

O Rodzinie Ulmów w Watykanie

str. 8 - 11

Wizyta w Kraju Saary
str. 6 - 7

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W RZESZOWIE

VI KADENCJI

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA

LATA 2018 – 2024

Wiesław Ortyl
Marszałek
Województwa
Podkarpackiego

Piotr Plich
Wicemarszałek
Województwa
Podkarpackiego

Ewa Draus
Wicemarszałek
Województwa
Podkarpackiego

Maria Kurowska
Wicemarszałek
Województwa
Podkarpackiego
do 13 października 2020 r.

Stanisław Kruczek
Członek Zarządu
Województwa
Podkarpackiego

Anna Huk
Członek Zarządu
Województwa
Podkarpackiego
od 26 listopada 2019 r.

Jerzy Borecz
Przewodniczący Sejmiku

Jerzy Cyprys
Wicprzewodniczący

Czesław Łączak
Wicprzewodniczący

Teresa Pamula
Wicprzewodnicząca
do 11 października 2019 r.

Wojciech Żajac
Wicprzewodniczący
od 26 listopada 2019 r.

PREZYDIUM SEJMIKU WOJEWÓDZTWA

RADNI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO:

Stefan Bieszczyk

Monika Brewczak
Mandat objęty
28 października 2019 r.

Joanna Brill
Mandat objęty
24 czerwca 2019 r.

Andrzej Cwierz
Mandat objęty
28 października 2019 r.

Adam Drozd

Jan Dziubiński

Maria Fajger

Krzysztof Feret

Jacek Notula

Mariusz Krol

Dorota Lukaszuk

Jacek Magdon

Maria Napieracz

Andrzej Napierski

Karol Ożóg

Kamila Piech

Antoni Piłkal

Bogdan Romaniuk

Dariusz Sobieral

Danuta Słepien

Andrzej Szlęzak

Jan Tarapala

Mieczysław Tolpa

Piotr Tomasiński

RADNYMI BYLI RÓWNIEŻ:

Adam Słotczek
Mandat wyznaczony
10 czerwca 2019 r.

Kalendarium kadencji 2018-2024

Opracował: Krzysztof Witek

2018

- 19 listopada- Pierwsza sesja Sejmiku Województwa Podkarpackiego VI kadencji. Wybrano Zarząd Województwa na czele z marszałkiem Władysławem Ortyłem
- Zakończenie budowy obwodnic Oleśzyc i Cieszanowa (grudzień)

2019

- Marszałek Władysław Ortyl został sprawozdawcą Komisji COTER w Komitecie Regionów w sprawie uruchomienia makroregionalnej strategii karpackiej (maj)
- Prawie 200 mln na 10 nowych pociągów w ramach Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej (lipiec)
- Oddano do użytku obwodnicę Czudca (sierpień)

2020

- Obwodnica Lubaczowa przekazana do użytku kierowcom (styczeń)
- Otwarcie obwodnicy Strzyżowa za 114 milionów złotych (styczeń)
- Wybuch pandemii COVID-19 w Polsce (marzec)
- „Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030” uchwalona przez Sejmik (wrzesień)

2021

- Ruszyły pierwsze kursy pociągów w ramach Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej (styczeń)
- Podpisanie deklaracji o budowie Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego (maj)
- Da Vinci już leczy na Podkarpaciu (maj)
- Nowa obwodnica dla mieszkańców Stalowej Woli i Niska (maj)
- Podpisanie deklaracji ws. pierwszej Doliny Wodorowej w Rzeszowie (maj)
- Marszałek Władysław Ortyl wybrany ponownie do Zarządu NEREUS (maj)
- Pierwszy rocznik studentów medycyny otrzymał dyplomy (wrzesień)
- Po 12 latach wróciło połączenie kolejowe do Mielca (wrzesień)
- W Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie została oddana do użytku nowoczesna pracownia rezonansu magnetycznego dla dzieci. To jedyna tego rodzaju pracownia diagnostyczna w województwie (grudzień)
- Zarząd Województwa przyjął projekt programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027. To ponad 10 miliardów złotych dla Podkarpacia (grudzień)

2022

- Patronem 2022 roku został Ignacy Łukasiewicz
- Inwazja Rosji na Ukrainę. Zarząd województwa potępił rosyjską agresję i wezwał do solidarności z narodem ukraińskim (luty)
- Podkarpackie promuje się na Expo 2020 w Dubaju. „Podkarpackie – z natury kreatywne” – to motyw przewodni ekspozycji (marzec)
- Prezydent USA Joe Biden na Podkarpaciu (marzec)
- Przy ulicy Lubelskiej w Rzeszowie otwarta została nowa część Podkarpackiego Centrum Chorób Płuc (czerwiec)
- Obwodnica Tarnobrzega została oddana do użytku (listopad)
- Nagroda specjalna dla Województwa Podkarpackiego za innowacyjność oraz za bezprecedensową pomoc uchodźcom podczas jubileuszowej XX edycji Nagrody Gospodarczej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (listopad)
- W Podkarpackim Centrum Innowacji utworzono nowy budynek ProtoLab. To blisko 400 m2 kompleksowo wyposażonych pracowni (grudzień)
- Samorząd Województwa przekazał Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1 w Rzeszowie Uniwersytetowi Rzeszowskiemu (grudzień)
- Komisja Europejska zatwierdziła program regionalny Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 (FEP 2021-2027) (grudzień)
- Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz” otwarte! (grudzień)

2023

- Sejmik Województwa Podkarpackiego ogłosił rok 2023 na Podkarpaciu Rokiem Rodziny Józefa i Wiktorii Ulmów z Dziećmi (styczeń)
- Ruszył nowy Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027. Wartość FEP to ponad 2,265 mld euro (luty)
- Beatyfikacja Rodziny Ulmów (wrzesień)

- Oddano do użytku nową linię kolejową z Rzeszowa do lotniska w Jasionce (październik)
- Podczas 157. sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów, jego członkowie przyjęli opinię dotyczącą Strategii Dronowej 2.0. Pracami kierował marszałek Władysław Ortyl (październik)
- Port lotniczy w Jasionce pierwszy raz w swej historii przekroczył milion pasażerów (grudzień)

2024

- Pierwsze stypendia dla studentów medycyny w ramach programu „Wspierania lekarskich specjalizacji deficytowych” (styczeń)
- Podpisano tzw. „umowy ramowe” z Lokalnymi Grupami Działania. Do 26 LGD trafi prawie 89 mln euro (styczeń)
- 60 milionów złotych z FEP-u- to wartość umowy na dofinansowanie projektu pn. „Podkarpackie Centrum Innowacji 2029” (luty)
- Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjął Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2030 (luty)
- Otwarcie zaplecza technicznego Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej (marzec)
- Lotnisko w Jasionce im. Rodziny Ulmów (marzec)

Podkarpacki Przegląd Samorządowy
Wydawnictwo Okolicznościowe
Samorządu Województwa Podkarpackiego.

Wydawca: Urząd Marszałkowski
Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Al. Łukasza Ciepłińskiego 4, 35-010 Rzeszów
tel. 17 860 6761, 17 8606762, faks: 17 850 1781
pps@podkarpackie.pl, www.podkarpackie.pl

Redaktor naczelny: Tomasz Leyko.

Redakcja: Monika Konopka, Aleksandra
Gorzelał-Nieduży, Anna Magda, Krzysztof Witek.
Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania
i skracania nadesłanych tekstów.

Przygotowanie do druku i druk:

R2 Print, Płock, ul. Bielska 61/1
Nakład: 1000 egzemplarzy

Sukcesu nie można osiągnąć w pojedynkę

Rozmawiał Tomasz Leyko

Rozmowa z marszałkiem Władysławem Ortyłem

- Za nami najdłuższa kadencja w historii samorządu. Ale chyba nie długość jest jej wyróżnikiem?

■ Zdecydowanie nie. Myślę, że nikt z nas, kto rozpoczął pracę przed pięcioma laty, nie przypuszczał z jakimi problemami będzie musiał się mierzyć. Każdy z nas miał plany, miał konkretne pomysły do realizacji, ale należało je nagle zweryfikować, bo pojawiły się o wiele ważniejsze problemy. Najpierw covid-19 potem wojna na Ukrainie.

- Można powiedzieć, że covid-19 potraktował wszystkie samorządy podobnie, ale niestety z wojną jest już inaczej...

■ Jesteśmy województwem przyfrontowym i od początku inwazji czyli od 24 lutego 2022 odczuwamy skutki ataku putinowskiej Rosji na Ukrainę, podobnie jak województwo lubelskie. Zostaliśmy nagle poddani bardzo trudnemu egzaminowi, który myślę, że wszyscy zdali celująco, przede wszystkim mieszkańcy. Zagraniczni goście wciąż nas pytają o obozy dla uchodź-

ców, a ja wciąż im powtarzam, że takich tu nie było, ponieważ mieszkańcy Podkarpacia przyjęli uciekających przed wojną pod swój dach. Egzamin zdała też nasza wspólna współpraca czterech stron: społeczeństwa, organizacji pozarządowych, samorządów i strony rządowej.

- Trudno szukać pozytywów w tej trudnej sytuacji, ale dla lotniska w Jasionce otworzyły się nowe możliwości. Był to dla nas kolejny wymagający egzamin?

■ Dziś wszyscy wiedzą, gdzie jest lotnisko w Jasionce. Wcześniej inwestowaliśmy w jego rozwój, ale i promocję. Musieliśmy przebić się z informacjami, gdzie jest ta Jasionka, a przecież konkurencja jest duża i porty lotnicze z Krakowa czy Gdańska teoretycznie są w lepszej pozycji. Tymczasem wojska sojusznice wybrały Jasionkę, jako swoją tymczasową bazę i wciąż korzystają z lotniska. Współpraca układa się bardzo dobrze. Lotnisko funkcjonuje normalnie, ani przez moment nie było zamknięte. Port Lotniczy w Jasionce wszedł na zupełnie inną orbitę organizacyjną, a lądowanie w tym miejscu najbardziej strzeżonego samolotu na świecie z prezydentem USA jest tego najlepszym potwierdzeniem.

- Kadencja była nietypowa, również z tego względu, że dwukrotnie w jej trakcie odbywały się wybory parlamentarne...

■ Rzeczywiście tak się złożyło. W 2019 roku w związku z wynikiem wyborów zmienił się nawet skład zarządu województwa. W ubiegłym roku do zmian w zarządzie nie doszło, ale na zmiany w Warszawie patrzyliśmy z pewnym dystansem. Mamy wiele inwestycji już rozpoczętych lub na etapie planów, są promesy, wstępne umowy i liczę, że o ich przyszłości będzie decydować przede wszystkim merytoryka i zdrowy rozsądek, a nie polityka.

- Pełni pan funkcję marszałka od 2013 roku. Jak z perspektywy czasu ocenia Pan te niecałe 11 lat?

■ Myślę, że to było trudne wyzwanie, ale wydaje mi się, że te 11 lat było udane. W tym czasie były sukcesy, były porażki, ale najważniejszą rzeczą dla mnie było zbudowanie zespołu, z którym mogłem pracować. Wiadomo, że dobrych wyników czy efektów w zarządzaniu tak dużym organizmem jak Urząd Marszałkowski nie da się osiągnąć w pojedynkę. Potrzebny jest sprawny zespół urzędników, dyrektorów, potrzebna jest bardzo dobra współpraca z zarządem i oczywiście poprawne relacje z sejmikiem i radnymi. To udało się stworzyć i jest to moim zdaniem jedna z miar sukcesu. Dziś jest okazja, żeby wszystkim podziękować.

- Trudno wyliczyć inwestycje, które udało się zrealizować w tym czasie. Co było najważniejsze?

■ To jest kwestia dokończenia budowy dróg w Bieszczadach czy na Roztoczu. Gdy w 2013 roku zostałem marszałkiem, zastałem puste półki - nie było projektów budowy dróg w Bieszczadach, a nasza część Roztocza była niemal zapomniana, i to trzeba było zrobić, wpisać w strategię rozwoju infrastruktury drogowej. Oddaliśmy właśnie w Rzeszowie wielkie centrum obsługi i napraw pociągów w ramach gigantycznego projektu Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej. Oczywiście w dalszym ciągu konieczny jest rozwój tego projektu, którego koszt to prawie 850 milionów złotych. Trzeba podobne rozwiązania w transporcie kolejowym zastosować na południu i na północy województwa. Jest jeszcze naprawdę wiele do

zrobienia w kwestii budowania parkingów i przystanków Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej, gdzie niekoniecznie są dobre warunki. Mamy tzw. czwórmiasto, które ma różne funkcje gospodarcze i społeczne, więc tam też powinno coś w podobnej formule funkcjonować, jak i na południu, gdzie mamy do czynienia z komunikacją na linii Jasło-Ustrzyki. Trzeba to rozwijać także w innych miejscach Podkarpacia. Kolejna ważna rzecz – potrzeba rozwoju obszarów inwestycyjnych, centrów logistycznych, także tych związanych z Ukrainą. Wolę Baranowską mamy dobrze rozbudowaną i skomunikowaną, jest tam szerokotorowy terminal, jest Żurawica, jest Medyka. Myślmy o kolejnych miejscach. Powstają nowe drogi, całe układy komunikacyjne. To są dobre tereny pod kolejne inwestycje.

Najbardziej znane inwestycje samorządu województwa w ostatnich latach to m.in. Muzeum Ulmów w Markowej, Centrum Wystawienniczo-Kongresowe i Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz” w Jasionce czy właśnie Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna z nową linią do lotniska w Jasionce. A co ma być taką sztandarową inwestycją naszego województwa w najbliższych latach?

■ Taką inwestycją będzie Podkarpackie Centrum Medycyny Dziecięcej, o którym mówimy już od kilku lat, a dzisiaj inwestycja jest już na etapie posiadania dokumentacji i pozwolenia na budowę. Będziemy teraz ogłaszać przetarg i dopinać montaż finansowy. To inwestycja za prawie 600 mln zł, co zdominuje przyszłą kadencję samorządu województwa. Jesteśmy w stanie to udźwignąć, ale oczekujemy też wsparcia rządowego w tej sprawie, bo wielkie inwestycje tego wymagają. Trwają rozmowy, dyskusje i myślę, że to się spełni. Podkarpackie Centrum Medycyny Dziecięcej ma powstać w bezpośrednim sąsiedztwie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego nr 2 przy ul. Lwowskiej, z nowoczesnymi oddziałami w strukturze otwartej, z lądowiskiem, z poradnictwem, leczeniem ambulatoryjnym oraz psychiatrią dziecięcą. Chcemy też mocno zainvestować w kulturę. Jest w planach budowa nowej sceny w Teatrze im. Wandy Siemaszkowej oraz gruntowna modernizacja pałacu w Julinie.

WIZYTA w Kraju Saary

Tekst Tomasz Leyko
Zdjęcia Anna Magda

Edukacja i samorząd oraz gospodarka to trzy płaszczyzny do współpracy między Podkarpaciem a Krajem Związkowym Saary z Niemiec. W marcu marszałek Władysław Ortyl wraz z delegacją gościł w Saarbrueckem na zaproszenie premier tego landu Anke Rehlinger

– *Cieszę się, że nasza współpraca tak się rozwija* – powiedziała, premier Kraju Związkowego Saary podczas powitania delegacji z Podkarpacia. Obok marszałka uczestniczył w niej również wicemarszałek Piotr Pilch oraz radny Andrzej Ćwierz. Naszej grupie podczas pobytu w Kraju Saary towarzyszyła również Anita Mikołajczak, Konsul Generalna RP w Kolonii.

Misja samorządowa i gospodarcza

Pobyt rozpoczął się od oficjalnego spotkania Władysława Ortyla z premier Anke Rehlinger. Obydwoje wzięli udział w konferencji prasowej.

– *Zaczęliśmy od edukacji, teraz współpracujemy na płaszczyźnie administracyjnej, a obiecująco zapowiada się współpraca na niwie gospodarczej* – powiedziała Anke Rehlinger.

– *Cieszę się, że w ciągu kilku tygodni udaje nam się ponownie spotkać. Współpraca nasza trwa już 15 lat. Teraz poszerzamy ją o wymiar gospodarczy, a także współdziałamy z Krajem Saary w kontekście pomocy dla Obwodu Lwowskiego na Ukrainie. To położenie przygraniczne Podkarpacia i Kraju Saary jest naszą wspólną cechą i tymi doświadczeniami potrafimy się dzielić. Poszukujemy nowych obszarów do kontaktów między naszymi regionami, chciałbym aby nasze uczelnie mogły współpracować w zakresie medycyny i badań. Powinniśmy się kierować tymi przesłaniami, które kieruje w naszą wspólną stronę Trójkąt Weimarski* – mówił w trakcie konferencji marszałek Władysław Ortyl.

Władysław Ortyl gościł także w Landtagu Kraju Saary, czyli w lokalnym parlamencie. Tam naszą delegację podjęła jego przewodnicząca Heike Winzent wraz z jednym z posłów Pascalem Cornigalio. Landtag Kraju Saary liczy 51 członków. Podkarpacka delegacja wzięła udział także w posiedzeniu Komisji ds. Europy. Wszystkie pytania, jakie padły do marszałków podczas obrad, dotyczyły wojny na Ukrainie oraz sytuacji na naszej wschodniej granicy.

Młodzieżowa wymiana

Delegacji towarzyszyła również misja gospodarcza z udziałem podkarpackich przedsiębiorców, którzy wizytowali rów-

Na stoisku Województwa Podkarpackiego na targach turystycznych

Spotkanie z młodzieżą w centrum edukacji ekologicznej Spohns Haus

niez kilka niemieckich przedsiębiorstw. Bardzo owocne było spotkanie w Ministerstwie Gospodarki, na zaproszenie Jürgena Barke, Ministra Gospodarki, Przemysłu, Cyfryzacji i Energii Kraju Saary. Marszałek miał możliwość prezentacji potencjału gospodarczego Województwa Podkarpackiego. Nasza delegacja uczestniczyła w otwarciu Targów Tu-

rystycznych SaarLorLux w miejscowości Saint Ingbert.

Ciekawe było spotkanie w centrum edukacji ekologicznej Spohns Haus, gdzie na szkolnej wymianie przebywała właśnie młodzież z Kamienia na Podkarpaciu.

– *Nasza współpraca trwa ponad dekadę. W ramach spotkań realizowane są projekty o tematyce z zakresu edu-*

kacji na rzecz zrównoważonego rozwoju i edukacji politycznej, w które włączona jest edukacja ekologiczna i komponenty europejskie. Spohns Haus inicjuje polsko-niemieckie partnerstwa szkół od 2008 roku. Jako miejsce spotkań europejskich partnerstw szkolnych od wielu lat ściśle współpracuje z Polsko-Niemiecką Organizacją Młodzieży – powiedział wicemarszałek Piotr Pilch.

Pierwsze takie upamiętnienie

Najbardziej podniosłe było wydarzenie wieńczące całą wizytę. W Opactwie Benedyktynskim Gräfinthal w Mandelbachtal posadzono aż 9 drzewek w ramach akcji „Po owocach ich poznacie”. Jabłonki przekazano uroczystie stronie niemieckiej w Markowej, podczas wizyty na Podkarpaciu w listopadzie. 9 drzewek symbolizuje każdego członka rodziny Ulmów z osobna, który stracił życie za ratowanie Żydów podczas II wojny światowej. To pierwsze tego typu upamiętnienie tej bolesnej historii na ziemi niemieckiej.

W uroczystości uczestniczyła Anke Rehlinger – premier Kraju Saary. Obok oficjalnej wojewódzkiej delegacji w uroczystości wzięli udział: Konsul Generalna RP w Kolonii Anita Mikołajczak, starostowie: Adam Krzysztoń z Łańcuta i Jan Pączek z Przemyśla. Był również Teophil Gallo, starosta powiatu Saarpfalz, z którym także współpracują podkarpackie samorządy. Gallo jest jednocześnie przewodniczącym Polsko-Niemieckiego Towarzystwa w Kraju Saary.

– Liczymy, że w ten sposób zbudujemy wokół tragicznej śmierci Rodziny Ulmów oraz innych Polaków swego rodzaju „żywy łańcuch pamięci”, którego wyrazem będą drzewa jabłoni. Każdego

roku, kiedy zakwitną, gdy wydadzą owoce, będziemy pamiętać wspólnie o owocach ich wiary, poświęcenia i wielkiego człowieczeństwa, jakimi się wykazali – powiedział marszałek Władysław Ortyl.

– Chcemy otworzyć to miejsce, ponieważ chcemy pokazać naszym przyjaciołom, że czujemy się odpowiedzialni. Wspólnie możemy dziś w ten sposób apelować o pokój na świecie – powiedziała premier Anke Rehlinger.

Sadzenie drzewek poprzedziła uroczysta msza święta. Celebrował ją Stanisław Jamrozek, biskup pomocniczy archidiecezji przemyskiej. Opactwo benedyktyńskie, które jest dla Kraju Saary ważnym miejscem kultu religijnego oraz historycznym dziedzictwem tego regionu, łączy losy naszych narodów. Ich wspólnym mianownikiem jest postać króla Stanisław Leszczyńskiego oraz jego rodziny, którzy darzyli klasztor szczególną estymą i ułtowaniem. W opactwie znajduje się grób jego córki, księżniczki Anny. Mszę uświetnił miejscowy chór, który po polsku wykonał pieśń beatyfikacyjną Rodziny Ulmów.

– Nie bójmy się, że dzieląc się z innymi, czegoś nam zabraknie. Jeśli w sercu jest miejsce dla Boga, to znajdzie się dużo miejsca dla rodziny i dla drugiego człowieka – mówił w homilii biskup Stanisław Jamrozek.

Kraj Saary jest **pierwszym niemieckim landem, z którym Województwo Podkarpackie zawarło porozumienie o współpracy**. W maju 2009 r. w Saarbrücken podpisano oświadczenie o współpracy międzyregionalnej między Województwem Podkarpackim a Krajem Związkowym Saary, w którym określono obszary współpracy obu regionów.

Premier Anke Rehlinger przy jabłonce poświęconej Błogosławionej Viktorii Ulmie

Wizyta w firmie Purme

Wspólna fotografia po symbolicznym zasadzeniu jabłonek poświęconych pamięci Błogosławionej Rodziny Ulmów

Jabłonka z Podkarpacia będzie rosła w Ogrodach Watykańskich!

Wspólna fotografia w Ogrodach Watykańskich, fot. Sebastian Kieszkowski

Marszałek przekazuje obraz Ojcu Świętemu Franciszkowi, fot. Patryk Ogorzałek (agencja wyborcza.pl)

W imieniu prezydenta RP symbolicznego zasadzenia drzewka dokonała Grażyna Ignaczak-Bandyk, Szef Kancelarii Prezydenta RP. Stolicę Apostolską reprezentował kardynał Pietro Parolin, sekretarz stanu.

– Rodzina Ulmów dała „przykład miłości ewangelicznej, przeżywanej do końca, aż do daru z życia”. To wzór dla nas wszystkich, także w czasach, w których żyjemy – mówił podczas uroczystości w ogrodach watykańskich sekretarz stanu Pietro Parolin.

„Po owocach ich poznacie”

W tym skromnym, ale znaczącym i historycznym wydarzeniu ponadto wzięli udział m.in. Adam Kwiatkowski – Ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej oraz marszałek Władysław Ortyl wraz z przewodniczącym Sejmiku Województwa Podkarpackiego Jerzym Borczem i radnym Krzysztofem Feretem, a także Mateusz Szpytma - wiceprezes IPN. Podczas uroczystości w ogrodach watykańskich byli również Damian Drąg, dyrek-

Tekst Tomasz Leyko

Jabłoń, jako symbol pamięci o Polakach ratujących Żydów podczas II wojny światowej, w tym o Rodzinie Ulmów, będzie rosła w Watykanie. 6 marca w Ogrodach Watykańskich odbyła się symboliczna uroczystość sadzenia drzewka.

Siedzą od prawej: ambasador Adam Kwiatkowski, minister Grażyna Ignaczak-Bandyk, marszałek Władysław Ortyl, Ewelina Bielińska dyr. Kancelarii Prezydenta RP, wiceprezes IPN Mateusz Szpytma. Fot. Patryk Ogorzałek (agencja wyborcza.pl)

Do posadzonej jabłonki ziemię przywieziona z Markowej podsypuje marszałek Władysław Ortyl, za nim kardynał Pietro Parolin, sekretarz stanu, fot. Patryk Ogorzałek (agencja wyborcza.pl)

Druga z jabłonek będzie owocować w ogrodach Księży Zmartwychwstańców, fot. Sebastian Kieszkowski

tor Wojewódzkiego Domu Kultury, który koordynuje wraz z urzędem marszałkowskim akcję sadzenia drzewek jabłoni oraz Narcyz Piórecki, dyrektor Aroboretum w Bolestraszychach, które jabłonki przygotowało do sadzenia.

- *Jesteśmy w centrum chrześcijańskiego świata i właśnie w tym miejscu jabłonka z Podkarpacia będzie przypominać o wyjątkowej postawie, skromnej rodzinie z Markowej. To dla nas bardzo ważne, że tu w Watykanie znajduje się trwały ślad tej niezłomnej postawy, bohaterstwa rodziny. Bardzo się cieszę, że ten wyjątkowy, symboliczny akt zaszczycił swoją obecnością kardynał Pietro Parolin. Drzewko, jak również obraz Błogosławionej Rodziny Ulmów, to także wyraz naszej wdzięczności za beatyfikację* - powiedział marszałek Władysław Ortyl.

Akcję sadzenia drzewek pod hasłem „Po owocach ich poznacie” zainicjował marszałek Władysław Ortyl. Inicjatywa ma uczynić z drzewa jabłoni symbol pamięci o Polakach ratujących Żydów, w tym w szczególności o Rodzinie Ulmów. Posadzenie drzewka w Watykanie właśnie w tym miesiącu ma szczególną wymowę, ponieważ 24 marca obchodziliśmy 80. rocznicę brutalnego mordu niemieckich nazistów na Rodzinie Ulmów. Wiktoria i Józef zginęli z rąk hitlerowskich oprawców za to, że pod swoim dachem udzielili schronienia żydowskiemu rodzinom podczas II wojny światowej.

Papieskie pozdrowienia

Podczas pobytu w Rzymie podkarpacka delegacja wzięła udział w audiencji generalnej. W jej trakcie papież poinformował wiernych zgromadzonych na placu Świętego Piotra o jabłoni, która jako symbol będzie rostała w Ogrodach Watykańskich. - Serdecznie pozdrawiam pielgrzymów polskich, w szczególności delegację z Podkarpacia, przybyłą w związku z 80. rocznicą śmierci błogosławionej rodziny Ulmów. Z tej okazji odbędzie się w Ogrodach Watykańskich uroczystość posadzenia jabłoni, zaszczyconej przez błogosławionego Józefa Ulmę. Wszystkim z serca błogosławię - wybrzmiało słowa Ojca Świętego.

Marszałek Władysław Ortyl wraz delegacją przekazali na ręce Ojca Świętego Franciszka obraz z wizerunkiem Błogosławionej Rodziny Ulmów. Jego autorką jest Maria Monikowska-Tabisz.

- *Dla mnie, matki czworga dzieci, rodzina była zawsze największą wartością. Heroiczna postawa Wiktorii i Józefa jest wzorem miłości bliźniego ponad życie swoje i swoich dzieci. Wzorem, który budzi mój podziw, ale jest też wielką inspiracją artystyczną. Jestem wdzięczna, że moje uczucia mogłam przenieść na płótno, które ofiarowano w darze Jego Świątobliwości Franciszkowi* - mówi Maria Monikowska-Tabisz.

W skrócie:

- Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie na zaproszenie Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie zaprezentował spektakl „Sprawiedliwi. Historia rodziny Ulmów”. W delegacji uczestniczyli członek zarządu województwa Stanisław Kruczek oraz radny województwa Jacek Magdoń. W spektaklu dość szczegółowo zrekonstruowano zdarzenia; oddana została też panująca w Markowej w okresie II wojny światowej atmosfera. Spektakl był prezentowany dla Polonii w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym w dniach 27 i 28 stycznia.
- Wystawa „Samarytanie z Markowej” po raz kolejny jest wyeksponowana w Brukseli. Tym razem z końcem stycznia mogli ją oglądać goście i pracownicy Europejskiego Komitetu Regionów. Organizatorem wystawy był Dom Polski Wschodniej w Brukseli, a w wernisażu uczestniczył marszałek Władysław Ortyl.

Polskie miejsce

To nie jedyna jabłoń, która w ramach akcji będzie rosła w Rzymie. 7 marca przewodniczący Jerzy Borch z radnym Krzysztofem Feretem, w obecności ambasadora Adama Kwiatkowskiego posadzili drzewko w ogrodzie obok świątyni Zgromadzenia Księży Zmartwychwstańców. To jedno z najbardziej polskich miejsc w Rzymie. Powołał je Bogdan Jański (przyjaciela Adama Mickiewicza) w Paryżu w 1834 r., w celu objęcia opieką duchową wielkiej fali wychodźstwa po powstaniu listopadowym. Kilka lat później zgromadzenie przeniesiono do Rzymu. Misją zakonu była opieka duchowa nad polską emigracją, dla przedstawicieli której pełnili posługę duszpasterską. Wspomagali również polską kolonię artystyczną w Rzymie (m.in. Adama Mickiewicza, Cypriana Norwida, Leopolda Nowotnego).

- *Historia tego męczeństwa przejmującą, jednak przede wszystkim jest to opowieść o miłości zwyciężającej strach, o dobru silniejszym od zła, rodziny Ulmów oraz tysięcy podobnych i cichych bohaterów. My Polacy chcemy oddać im cześć, ocalić ich od zapomnienia oraz przybliżyć ich postaci ludziom na wszystkich kontynentach. Chcemy, aby ta heroiczna miłość bliźniego była światłem nadziei dla wszystkich lękających się zła rozpanoszonego na świecie. Temu służy zainicjowana na Podkarpaciu akcja pod hasłem „Po owocach ich poznacie”. Jej uczestnicy sadzą jabłonie, żywe, długowieczne, owocujące pomniki pamięci i wdzięczności poświęcone ludziom jakim byli Polacy ratujący Żydów podczas II wojny światowej - to fragment listu Prezydenta Andrzeja Dudy, który został odczytany przez minister Grażynę Ignaczk-Bandych.*

Otwarcie wystawy, spotkanie z Ambasadorem RP przy Stolicy Apostolskiej, sadzenie drzewek jabłoni w Ogrodach Watykańskich, to tylko część wydarzeń, jakie zorganizował Samorząd Województwa Podkarpackiego w Rzymie i Watykanie, aby upamiętnić historię i dziedzictwo Błogosławionej Rodziny Ulmów. Zobaczcie naszą fotortelację.

Fot. S. Kieszkowski, P. Ogorzałek (agencja wyborcza.pl)

HALA SERWISOWA

– inwestycja na potrzeby Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej

Monika Konopka
Fot. Krzysztof Witek

Hala serwisowa, która powstała obok stacji kolejowej Rzeszów Staroniwa, kosztowała ponad 167 mln złotych. To jeden z ostatnich, dużych projektów zrealizowanych w ramach największego w historii samorządu województwa przedsięwzięcia, jakim jest kolej aglomeracyjna. W ramach PKA, oprócz hali serwisowej, zmodernizowane zostały przystanki i linie kolejowe, zakupiono nowy tabor, a także powstała zupełnie nowa linia do lotniska w Jasionce. Całość inwestycji wyniosła blisko 850 mln złotych.

- W tym zapleczu technicznym będą się odbywały naprawy, remonty, które do tej pory nie mogły mieć miejsca, tu na Podkarpaciu. Będą szkolenia, które też nie mogły być realizowane w regionie. I wreszcie może się tu odbywać kosmetyka taboru, która jest też ważna z punktu widzenia jego eksploatacji – powiedział podczas otwarcia nowej hali serwisowej PKA marszałek Władysław Ortyl.

Imponująca hala serwisowa

Umowa na zaprojektowanie i budowę hali serwisowej została podpisana w kwietniu 2021 roku. Pod koniec 2023 roku inwestycja została ukończona. Hala serwisowa została wybudowana w wydłużonej części stacji kolejowej Rzeszów Staroniwa, jako samodzielna bocznica kolejowa z układem 12 torów o łącznej długości ponad pięciu kilometrów. Tory są zelektryfikowane, a zwrotnice wyposażone w elektryczne napędy sterowane komputerowo z centralnej nastawni.

Koszt budowy i wyposażenia to ponad 167 mln złotych. Jest w nim także myjnia oraz wiele specjalistycznych urządzeń, między innymi laserowe stanowisko do pomiaru profili zestawów kołowych, podnośniki, suwnice czy stanowisko do odladzania taboru, a także system gromadzenia i oczyszczania wody deszczowej wykorzystywanej do mycia zewnętrznego pociągów.

– To jest jedna z nowocześniejszych tego typu hal do serwisowania pociągów i cieszą się, że udało nam się zrealizować ten projekt, gdyż jest ważnym elementem Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej – mówi Piotr Pilch, wicemarszałek województwa.

– W hali będą wykonywane bieżące naprawy, serwis, przeglądy okresowe, konserwacje, wreszcie będzie to miejsce,

Otwarcie Zaplecza Technicznego PKA

PKA TO PROJEKT ZA BLISKO 850 MLN ZŁOTYCH

- hala serwisowa
- nowe pociągi i przystanki
- nowe połączenie do Jasionki
- zmodernizowane trasy kolejowe

w którym nasz tabor będzie profesjonalnie czyszczony, tak, aby zapewnić jak najlepsze warunki pasażerom – dodaje Joanna Szozda, dyrektor Departamentu Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego UMWP.

Symulator dla maszynistów

Centrum serwisowe wyposażone jest też w nowoczesny symulator, na którym mogą być prowadzone szkolenia dla maszynistów. Urządzenie zostało kupione za ponad 2 mln złotych dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020.

– Jest to sprzęt z „górnej półki”, na którym maszyniści mogą się szkolić i zdobywać niezbędne umiejętności, poprzez symulację zdarzeń, których nie da się przećwiczyć w rzeczywistych warunkach – mówi Zbigniew Kozak, z-ca dyrektora w Departamencie Dróg i Publicznego Transportu Zbiorowego.

Zaplecze serwisowe zostało wydzielone spółce POLREGIO, realizującej przewozy regionalne i aglomeracyjne na terenie Podkarpacia, a stało się to zgodnie z zapisami umowy o dofinansowaniu z Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

Pociągi PKA

– Dla nas to przede wszystkim poprawa jakości oferowanych usług mieszkańcom województwa, o wiele lepsze warunki pracy – mówi Marcel Klinowski, wiceprezes zarządu POLREGIO.

Największy projekt w historii samorządu województwa

Hala serwisowa to jeden z ostatnich projektów, które zostały zrealizowane w ramach większego przedsięwzięcia, jakim jest Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna. Ta inwestycja to największe samorządowe przedsięwzięcie w historii Podkarpacia. O wielkości świadczy jego kwo-

ta – blisko 850 mln złotych. Samorząd województwa otrzymał na to zadanie unijną dotację z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W ramach PKA powstało 14 nowych przystanków, a cztery zostały zmodernizowane. PKA to również nowy tabor - 10 nowoczesnych pociągów, w tym dwa z napędem spalinowym oraz osiem elektrycznych. Jedną z kluczowych inwestycji w ramach PKA była również budowa zupełnie nowego połączenia kolejowego do lotniska w Jasionce. Służy ono zarówno pracownikom dojeżdżającym do pracy w ulokowanych tam firmach, jak i pasażerom lotniska.

Tak wygląda nowa hala serwisowa PKA

- W latach 2018-2023 samorząd województwa kupił łącznie **31 nowych pociągów za prawie 700 mln złotych**
- W 2018 roku – 9 sztuk z RPO WP 2014-2020
- W 2020 roku – 10 sztuk z POIiŚ w ramach PKA
- W 2023 roku – 12 sztuk z RPO WP 2014-2020

W 2023 roku PKA przewiozła **1,5 mln pasażerów** i byliśmy województwem, które zanotowało największy procentowy przyrost liczby pasażerów w kraju.

Miliardy na drogi

Aleksandra Gorzelak -Nieduży
A. Magda, M. Hubala

Aż 5 MILARDÓW ZŁOTYCH !!! Właśnie tę olbrzymią kwotę na inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną przeznaczył w ciągu ostatnich kilku lat Samorząd Województwa Podkarpackiego.

- Cieszymy się z sukcesów, ale nie spożywamy na laurach. Kolejne wyzwania przez nami – podkreśla marszałek Władysław Ortyl, jednocześnie zaznaczając, że za dokonaniem stoi zaangażowanie i praca wielu ludzi.

Drogi, kolej i transport zbiorowy to jeden z głównych obszarów działalności samorządu województwa. Jak nie ukrywają gospodarze regionu, ta sfera stanowi spore wyzwanie. Wymaga nie tylko umiejętności sięgania po fundusze i sprawnego ich wykorzystania, zaangażowania oraz kompetencji menedżerskich, ale także dalekowzroczności w planowaniu.

- Postawiliśmy sobie za cel, aby efektywnie poprawić dostępność komunikacyjną wielu zakątków naszego regionu. Wiemy, że dobre połączenie z głównymi korytarzami transportowymi nawet bardziej odległych zakątków Podkarpacia pozwala tworzyć spójną, nowoczesną i trwałą sieć dróg. A to naprawdę pozwala na dokonanie skoku cywilizacyjnego obszarom których dostępność była do tej pory barierą rozwoju – zaznacza marszałek Władysław Ortyl – Nasz sukces jest sukcesem mieszkańców regionu i szansą dla nich – podkreśla.

807 MLN ZŁOTYCH tyle pieniędzy na inwestycje drogowe przeznaczył Samorząd Województwa Podkarpackiego ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Blisko **620 mln złotych z RPO WP 2014-2020** pozwoliło na wybudowanie obwodnic **aż 17 miast** w regionie. Dzięki tym inwestycjom: Sokołów Małopolski, Oleszyce, Cieszanów, Strzyżów, Lubaczów, Jasło, Kolbuszowa i Werynia, Dynów, Radomyśl Wielki, Narol, Tarnobrzeg, Sanok, Mielec, Przeworsk, Sędziszów Małopolski – zyskały nowy standard podróżowania i szansę na rozwój.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE DROGOWE w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020

- Przebudowa i rozbudowa DW 895 na odcinka Solina – Myczków i DW 894 na odcinka Hoczew - Polańczyk - **ok. 129 mln zł**
- DW 886 budowa odcinka rondo Beksiańskiego – DK28 (obwodnica) w Sanoku (2023) – **ponad 44 mln zł**
- DW 835 budowa i rozbudowa odcinka DK94 (Gwizdaj) – Kańczuga – etap I (2023) – **ponad 42 mln zł**
- DW 835 budowa i rozbudowa odcinka DK94 (Gwizdaj) – Kańczuga – etap II (2023) – **ok. 53,4 mln zł**

Mijająca właśnie VI kadencja Samorządu Województwa Podkarpackiego była najdłuższą w historii. W jej trakcie władze samorządu poza realizowaniem zaplanowane przez siebie polityki rozwoju musiały sprostać zupełnie niezaplanowanym wyzwaniom – pandemii koronawirusa, która na długi czas zmieniła sposób funkcjonowania i zmusiła do weryfikacji planów oraz wielomilionowej fali uchodźców oraz potrzebą pomocy humanitarnej na niespotykaną dotąd skalę, a w związku z atakiem Rosji na Ukrainę.

Pomimo tego bilans VI kadencji Samorządu Województwa Podkarpackiego to aż **150 km wybudowanych i zmodernizowanych dróg wojewódzkich za blisko 2 mld złotych.**

– Wiemy, że w realizacji dużych projektów drogowych niezbędne jest aktywne sięganie po środki, które dostępne są poza naszym regionem. I cieszę się, że z takim sukcesem nam się to udaje – podkreśla marszałek Władysław Ortyl.

Inwestycje, na które samorząd województwa zdobył pieniądze w Programie Operacyjnym Polska Wschódnia na lata 2014-2020

- Budowa i rozbudowa DW Nr 869 na odcinku od węzła S-19 Jasionka do węzła DK 9 w Rudnej Małej - **75,6 mln zł**
- Budowa DW na odcinku od skrzyżowania ul. Podkarpackiej z ul. 9 Dywizji Piechoty w Rzeszowie (DK 19) do węzła Rzeszów-Południe - **27,9 mln zł**
- Rozbudowa DW 878 na odcinku od granicy miasta Rzeszowa (ul. Lubelska) do DW 869 - **148,2 mln zł**
- Rozbudowa DW 878 na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do skrzyżowania ul. Grunwaldzkiej z ul. Orkana w Tyczynie (DP nr 1404 R) - **17,3 mln zł**
- Rozbudowa i budowa DW Nr 988 na odcinku Babica - Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca - **85,4 mln zł**

Podkarpackie z sukcesem korzysta ze środków krajowych.

2 MLD ZŁ NA PODKARPACKIE DROGI Z PROGRAMÓW RZĄDOWYCH

W ramach **Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg**, czyli narzędzia, które wspiera inwestycje samorządowe Podkarpackie pozyskało środki na następujące inwestycje:

- Most Jarosław – **156,8 mln zł**
 - Most Stalowa Wola – **302,3 mln zł**
- Obwodnice:
- Łańcuta – **32,55 mln zł**
 - Tyczyna – **15,68 mln zł**
 - Leska – 100 mln zł
 - DW 872 Nowa Dęba – Nisko **200 mln zł**
 - Droga łącząca DW 856 (Pniów) i 871 (Stalowa Wola) wraz z mostem przez San w m. Wrzawy - **329,5 mln zł**
 - Poprawa bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (chodniki) **16,5 mln zł**

W ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład Podkarpackie otrzymało dofinansowanie na 9 zadań na łączną kwotę 643,38 mln zł. Są to:

- Modernizacja podkarpackich dróg wojewódzkich w Bieszczadach
- Rozbudowa DW 986 wraz z budową wiaduktu w Ropczycach nad linią kolejową 91
- Budowa odcinka pomiędzy autostradą A4 a DK9 i drogą expressową S19
- Budowa dróg obsługujących strefy inwestycyjne w Mielcu i Stalowej Woli
- Budowa łącznika z terminalem kolejowym T1 w Żurawicy

W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych województwo otrzymało pieniądze na:

- Budowę węzła na skrzyżowaniu autostrady A4 w Ostrowie – **25 mln zł**,
- Likwidacja skutków powodzi z 2020 roku – **100 mln zł**

W ramach kolejnego regionalnego programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 na inwestycje w transport zaplanowane zostało **PONAD 1 MLD ZŁOTYCH, z tego na drogi 642,5 MLN ZŁOTYCH.**

Wśród zadań, które zostaną dofinansowane z FEP 2021-2027 są m.in.:

- Rozbudowa i budowa drogi wojewódzkiej na odcinku Szklary – Dynów. Wartość tego przedsięwzięcia to ponad **152 mln zł**,
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej na odcinku od Czudca do Zaborowa – **77,3 mln zł**
- Przebudowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej na odcinku Tyczyn – Dylągówka – **208,1 mln zł**
- Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 na odcinku Kańczuga – Pruchnik - etap II – **44,3 mln zł**
- Przebudowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej na odcinku Dylągówka – Szklary – **200 mln zł**
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej na odcinku Ostrów – Ropczyce wraz z budową mostu na rzece Wielopka – **25,02 mln zł**

Samorząd zrealizował Program Poprawy Bezpieczeństwa na Droгах Wojewódzkich, który sfinansowany został z budżetu województwa.

W latach 2018-2023 dzięki niemu:

- Przebudowano 63,9 km dróg wojewódzkich na kwotę **38,3 mln zł**
- Odnowiono 92,4 km dróg wojewódzkich na kwotę **54,9 mln zł**
- Wybudowano 58,2 km chodników przy drogach wojewódzkich na kwotę **78,7 mln zł**
- Wyremontowano 44,9 km chodników przy drogach wojewódzkich na kwotę **9 mln zł**

– Każdy zmodernizowany odcinek drogi to nowe szanse dla tych, którzy z niej korzystają. To zwiększenie komunikatywności, poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości dla lokalnego rozwoju przedsiębiorczości – zaznacza marszałek Władysław Ortyl.

Rekordowy rok na lotnisku w Jasionce

Monika Konopka
Fot. arch. Port Lotniczy Rzeszów Jasionka

– Rok 2023 był dla podrzeszowskiego lotniska fantastyczny – mówi z dumą prezes Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka, Adam Hamryszczak. Za tymi słowami stoją konkretne liczby, chociażby pobicie magicznej granicy miliona pasażerów oraz liczne inwestycje. W Jasionce lądowali też ludzie z pierwszych stron gazet, a dla komfortu pasażerów powstał dodatkowy parking oraz sklepy i kawiarnie.

Tak dobry wynik portu w Jasionce to efekt tego, że realizuje on zarówno połączenia pasażerskie, jak i obsługuje na dużą skalę ruch cargo, związany m.in. z toczącą się za wschodnią granicą wojną.

Milionowy pasażer

W grudniu na lotnisku został powitany milionowy pasażer. Była nim pani Iwona, która do Rzeszowa przyleciała z Manchesteru. To wyjątkowe wydarzenie port uczcił m.in. wielkim tortem i recitalem Justyny Steczkowskiej. Tak dobry wynik to głównie efekt rozwinięcia siatki połączeń wakacyjnych. Wizz Air uruchomił loty do Rzymu, Ryanair do Zadaru, a LOT do Mediolanu. Do tego doszło kilka połączeń czarterowych, m.in. do Czarnogóry czy Grecji.

– Jeszcze kilka lat temu czarterami z Jasionki latało po 50-60 tysięcy pasażerów rocznie, teraz ten wynik jest czterokrotnie większy. To pokazuje, jak bardzo rozwinęło się nasze lotnisko, a ponad milion pasażerów to wynik lepszy od najlepszego do tej pory roku 2019 aż o 32 procent! – mówi prezes Adam Hamryszczak.

1 020 189

tyłu pasażerów obsłużyło w 2023 roku lotnisko w Jasionce

Koncert Justyny Steczkowskiej

Ogromne inwestycje

W 2023 roku lotnisko wydało około 32 mln zł na inwestycje. Największe z nich to rozbudowa magazynu paliw lotniczych (MPS) i budowa stacji tankowania pojazdów gazem (CNG). Powstał też nowy parking długoterminowy z systemem elektronicznej rezerwacji miejsc. Przebudowana została hala przylotów terminala pasażerskiego poprzez zwiększenie punktów kontroli oraz przygotowanie przestrzeni do kontroli bezobsługowej. Wyre-

montowany został też budynek zaplecza techniczno-administracyjnego. Lotnisko wzbogaciło się również o nowy holownik dyszlowy do samolotów oraz podnośnik nożycowy do obsługi cargo.

Na terenie lotniska rozpoczęła się budowa bazy serwisowej LOT AMS, któ-

W roku 2023 port obsługiwał rekordową liczbę **28 kierunków**, z czego aż 13 czarterowych.

Milionowy pasażer na lotnisku w Jasionce!

Wbicie łopaty pod inwestycję LOT AMS

ra będzie największą lotniczą bazą serwisową w Europie Środkowej i Wschodniej. Inwestycja ma zapewnić dywersyfikację działalności, a zarazem ma to być dodatkowe źródło przychodów dla portu i szansa na dalszy rozwój. Lotnisko zwiększyło również ofertę pod kątem sklepów oraz gastronomii. Powstały nowe stoiska, w których można przed podróżą zjeść i zrobić zakupy.

Koleją na lotnisko

Od ubiegłego roku do portu w Jasionce można dotrzeć koleją. To zupełnie nowe połączenie, które powstało w ramach największej inwestycji samorządu województwa - Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej.

– Połączenie kolejowe do Jasionki to nasz ogromny sukces. Cieszę się, że udało nam się zrealizować tę ważną inwestycję. To udogodnienie dla pasażerów, ale też nowa jakość w komunikacyjnej siatce regionu – mówi marszałek Władysław Ortyl.

VIP-y w Jasionce

Za sprawą toczącej się wojny na Ukrainie port w Jasionce jest nie tylko ważnym hubem logistycznym, niosącym pomoc, ale także lotniskiem, na którym gościło wiele znanych osób. W 2023 roku port odwiedziło kilkudziesięciu prezydentów i premierów, w tym m.in. amerykański przywódca - Joe Biden, prezydent Ukrainy - Wołodymyr Zełenski, czy Księżę William - następcą tronu Wielkiej Brytanii.

Z podrzeszowskiego portu korzystają także pasażerowie z Ukrainy, którzy zapewniają ok. 25-30 procent całego ruchu.

A plany na przyszłość?

– Chcemy obronić ten wspaniały ubiegłoroczny wynik, a nawet pokusić się o pewien progres, zarówno w ruchu regularnym czy czarterowym. Łatwo nie będzie, ale powalczymy. Dzięki współpracy z biurami podróży zapowiedzieliśmy nowe czartery na Majorkę, do tureckiego Izmiru czy do Tunezji. To kolejne nowości! Już wiemy, że Ryanair przez cały sezon letni będzie latał z Jasionki do urokliwego Zadaru, ale - co warto podkreślić - również do słonecznego Alicante w Hiszpanii – mówi prezes portu Adam Hamryszczak.

Od 24 marca 2024 roku podrzeszowskie lotnisko nosi imię Rodziny Ulmów. Więcej piszemy o tym na ostatniej stronie naszej gazety.

Tak ma wyglądać baza LOT AMS

Sportowcy i trenerzy z Podkarpacia nagrodzeni

Aleksandra Gorzelak – Nieduży
Fot. Anna Magda

- Gratuluję sportowych sukcesów i cieszę się z nich wraz z Państwem – powiedział marszałek Władysław Ortyl, podczas XV Gali Sportu Młodzieżowego Województwa Podkarpackiego. W przestrzeni Uniwersyteckiego Centrum Lekkoatletycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego wręczone zostały nagrody i stypendia dla utalentowanych sportowców z regionu, nagrodzono także trenerów oraz działaczy sportowych.

Podczas uroczystej gali samorząd województwa obok marszałka Władysława Ortyla reprezentowali wicemarszałek Piotr Pilch, członek zarządu Stanisław Kruczek, przewodniczący sejmiku Jerzy Borcz wraz z wiceprzewodniczącym Jerzym Cyprysiem oraz radnymi województwa Andrzejem Ćwierzem i Dorotą Łukaszyk. Obecny był rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. Sylwester Czopek.

Najlepsi uhonorowani

Nagrody i stypendia wręczone podczas XV gali były uhonorowaniem wyników osiągniętych we współzawodnictwie sportowym w 2023 roku. Zarząd Województwa Podkarpackiego zdecydował w tym roku o przyznaniu 8 nagród za

szczególne osiągnięcia w działalności sportowej, 62 nagród dla trenerów, 9 nagród dla zawodników i aż 200 stypendiów.

Gratulując dokonań marszałek Władysław Ortyl mówił, w jaki sposób województwo wspiera rozwijanie sportowych talentów.

- *Przyznajemy nagrody i stypendia, by docenić dokonania i pomóc rozwijać talenty. W ubiegłym roku w naszym budżecie na stypendia sportowe i nagrody w dziedzinie kultury fizycznej mieliśmy ponad 1,2 mln zł. W tym roku na ten sam cel jest już ponad 2 mln zł. W szczególny sposób staramy się nagradzać zawodników i trenerów – autorów największych sukcesów sportowych. Wśród uczestników dzisiejszej gali są przedstawiciele różnorodnych dyscyplin sportowych,*

zarówno tych olimpijskich, jak i nieolimpijskich. Dziękuję za zaangażowanie, za miesiące i lata treningów, które poprzedziły każdy wasz sukces – mówił gospodarz regionu.

Nowe formy wsparcia

Marszałek przypomniał o nowym programie stypendialnym, skierowanym do najmłodszych.

- *Pierwszy rok realizujemy projekt „Poszerzając horyzonty”, w ramach którego przyznajemy stypendia sportowe dla uczniów szkół podstawowych. Mamy dofinansowanie z Unii Europejskiej, w ramach naszego programu regionalnego FEP 2021-2027. Projekt zakłada objęcie wsparciem stypendialnym*

Stypendia sportowcom i trenerom wręczał członek zarządu Stanisław Kruczek

Stypendia trenerom wręczał wicemarszałek województwa Piotr Pilch

Wiceprzewodniczący sejmiku Jerzy Cyryś podczas wręczania sportowych stypendiów

Radna województwa Dorota Łukaszyk gratulowała stypendystom

Podczas gali zaprezentowali się akrobaci z Klubu Sportowego Akrobatyka Fit KIDS z Przemysła

Młode akrobatki z Przemysła mają już na koncie sukcesy w skali Europy

Podkarpackie osiąga sukcesy w akrobatyce sportowej

uczniów szkół podstawowych, którzy znajdują się w trudniejszej sytuacji ekonomicznej, a osiągają wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Już przyznaliśmy 429 takich stypendiów, o łącznej wartości ponad 2,1 mln zł – mówił marszałek Ortyl.

Gratulując utalentowanym sportowcom oraz tym, którzy wyszukują te talenty i pomagają im się rozwijać, przewodniczący sejmiku Jerzy Borcz podkreślał, jak z roku na rok rosną nakłady województwa na sport.

- W 2023 roku na działania dotyczące kultury fizycznej wyasygnowaliśmy kwotę ponad 6,1 mln zł. W tym roku wzrosła ona do 10,1 mln zł. Warto przypomnieć, że jako województwo udzielamy również pomocy finansowej samorządom, z przeznaczeniem na poprawę infrastruktury sportowej – podkreślał przewodniczący Jerzy Borcz.

O piękną oprawę artystyczną XV Gali Sportu Młodzieżowego Województwa Podkarpackiego zadbał młodzi i utalentowani akrobaci z Klubu Sportowego

Akrobatyka Fit KIDS z Przemysła. Całe wydarzenie przygotował Departament Edukacji, Nauki i Sportu UMWP.

W 2023 r. województwo podkarpackie zajęło 14. miejsce we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży, zdobywając łącznie 4723,56 pkt w 50 dyscyplinach sportu ujętych w wykazie sportów Systemu Sportu Młodzieżowego. Najwięcej punktów Podkarpackie zdobyło w: lekkoatletyce, tenisie stołowym, akrobatyce sportowej, narciarstwie klasycznym, piłce nożnej mężczyzn oraz boksie.

Nagrodzeni za dokonania 2023 roku już walczą o wyniki w 2024 roku

Największe sukcesy podkarpackiego sportu w 2023 roku to:

- srebrny medal Mistrzostw Świata oraz złoty i srebrny medal Mistrzostw Europy Niewidomych i Słabowidzących w strzelectwie sportowym wywalczone przez Barbarę Moskal,
- brązowy medal Mistrzostw Świata oraz dwa złote i dwa srebrne medale Mistrzostw Europy Juniorów w tenisie stołowym zdobyte przez Zuzannę Wielgos
- złoty medal UKS Flimero z Tyczyna na Mistrzostwach Europy w Cheerleadingu sportowym.
- liczne medale zawodników sumo na Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy wywalczone przez: Jacka Piersiaka, Wioletę Zajęc, Huberta Dęborowskiego, Klaudię Duwer, Jakuba Micka, Jakuba Nowakowskiego, Gabrielę Warchoń, Natalię Worwę,
- Drużynowy brąz Mistrzostw Europy Modeli Latających na Uwięzi wywalczony przez zawodników z Klubu Modelarskiego im. Eugeniusza Kujana w Wierzawicach.

Prezydent RP w Markowej i w Jasionce

Monika Konopka
Fot. A. Magda, K. Witek

W Narodowym Dniu pamięci o Polakach ratujących Żydów pod okupacją niemiecką prezydent Andrzej Duda wziął udział w uroczystościach w Markowej oraz w Jasionce.

W niedzielę, 24 marca, port lotniczy Rzeszów-Jasionka otrzymał imię Rodziny Ulmów. Podczas wydarzenia prezydent Andrzej Duda wraz z marszałkiem województwa Władysławem Ortylem oraz prezesem lotniska Adamem Hamryszczakiem, odstonili pamiątkową tablicę, którą poświęcił kardynał Marcello Semeraro, prefekt Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych. W lotniskowej kaplicy kardynał Semeraro poświęcił zaś obraz Rodziny Ulmów oraz uroczystie umieszczono w niej relikwie „Samarytan z Markowej”.

Z kolei w Markowej, w 80. rocznicę śmierci Błogosławionej Rodziny Ulmów, uczczono pamięć wszystkich Polaków niosących pomoc Żydom. Prezydent RP złożył kwiaty przy obelisku upamiętniającym Ulmów oraz odznaczył też osoby szczególnie zaangażowanych w pielęgnowanie i przekazywanie pamięci o Rodzinie Ulmów i innych Polakach, którzy ratowali Żydów podczas okupacji. Wydarzenia w Markowej zakończyła msza św. w kościele parafialnym, której przewodniczył kardynał Marcello Semeraro.

